

Beslut

---

efter tillsyn av den fristående grundskolan
Kastanjeskolan i Malmö kommun

Tillsyn i Kastanjeskolan F-9

2011-03-11

1 (3)

Dnr 44-2010:2507

Föreningen Kastanjeskolan

Tillsyn i den fristående grundskolan Kastanjeskolan

Fristående förskoleklass

Fristående grundskola årskurs 1-9

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som huvudmannen för Kastanjeskolan skickat in samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Kastanjeskolan, som är belägen i den unga och gentrifierade, socialt och etniskt heterogena stadsdelen Södra innerstaden i centrala Malmö, förefaller i hög grad, såsom önskvärdt i ett mångkulturellt samhälle, förverkliga idealet om skolan som en mötesplats för olika kulturer. Ett stort fokus läggs på språk och kommunikation med svenska språket som utgångspunkt, vilket enligt Skolinspektionens bedömning tycks gynna alla elever. I ämnet matematik däremot, var det en dryg fjärdedel, av de elever som slutade årskurs 9 vårterminen 2010 som inte hade nått målen. Skolan saknade dock vid inspektionstillfället en sammanställning över elevernas resultat i samtliga ämnen, varför en bedömning av den sammantagna måluppfyllelsen inte har kunnat göras. Skolans resultat måste i högre grad än vad som sker analyseras, sammanställas och tydliggöras för alla som arbetar på skolan, för att skapa en gemensam bild av måluppfyllelsen som utgångspunkt för en skolövergripande diskussion kring elevernas kunskapsutveckling och de arbetsmetoder som används. Skolan måste också säkerställa att alla elever garanteras undervisning och skriftliga omdömen i samtliga ämnen i enlighet med styrdokumentens krav, däribland svenska som andra språk.

Skolinspektionens intryck är att Kastanjeskolan huvudsakligen präglas av en god och familjär atmosfär med öppenhet bland elever såväl som personal. Eleverna verkar må bra och känna sig trygga, men bör i vissa avseenden kunna ges ett större inflytande över sin skolvardag, exempelvis då det gäller utformningen av de vid inspektionstillfället på sina håll torftigt inredda lokalerna. Det gäller också inflytandet över hemuppgifter och överlag det ansvar som läggs på elevernas familjer. Skolinspektionen vill här erinra om skolans kompensatoriska uppdrag och förorda att Kastanjeskolan också i vissa avseenden ser över sin dokumentation, däribland ordningsregler och likabehandlingsplan, vad det gäller tonen gentemot elever och föräldrar såväl som hemmens ansvar som sådant i relation till elevernas måluppfyllelse.

Kastanjeskolan är inrymd och utspridd i olika byggnader, delvis i ett verksamhetsanpassat hyreshus. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök rådde lokalbrist och skolans lokaliteter och utrustning kan inte helt och hållet sägas ha motsvarat en tidsenlig utbildning. Möjligheter saknades att tillgodose undervisning i idrott, träslöjd, hem- och konsumentkunskap samt laborativ NO i skolans egna lokaler, varför dessa ämnen ges på omkringliggande skolor. Det pågår emellertid en renovering och utbyggnad av skolan.

Nedan redovisas dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Skolinspektionen har i tillsynen av Kastanjeskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas:

- Alla elever ges inte möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen (9 kap. 2 § skollagen).
- Skolans individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen uppfyller inte författningarnas krav (1a kap. 8 § förordningen om fristående skolor; 7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat sammanställs, utvärderas och används som underlag för att nå de nationella målen (9 kap. 2 § skollagen).
- Undervisningen utgår inte från och omfattar kursplanernas krav i samtliga ämnen (9 kap. 2 § skollagen).

Skolinspektionen har i tillsynen av Kastanjeskolan identifierat följande förbättringsområden som bör åtgärdas:

- Samverkan mellan lärarna i arbetet med att se till att eleverna når utbildningsmålen sker inte i tillräcklig utsträckning (9 kap. 2 § skollagen).

- Eleverna ges inte i tillräcklig utsträckning möjlighet till inflytande över utbildningens utformning (9 kap. 2 § skollagen).
- Det finns ordningsregler som inte är formellt förankrade (6 kap. 8 b § skollagen).
- Kartläggningen i skolans plan mot kränkande behandling är inte tillräckligt förankrad och anpassad till skolans förhållanden (14 a kap. 6, 7 och 8 §§ skollagen).
- Skolans åtgärdsprogram uppfyller inte alltid författningarnas krav (1 a kap. 5 § förordningen om fristående skolor).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 1–2

Huvudman och rektor har ansvar för att skolans brister åtgärdas och att åtgärder vidtas inom de områden som behöver förbättras. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast den 11 juni 2011.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare och jurist Christina Ridderman Karlsson.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind

Enhetschef

Angerd Eilard

Utredare/Föredragande

Kopia till

Stadsdelsförvaltningen för Södra Innerstaden

Malmö kommun

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för fristående förskoleklass och grundskola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Malmö kommun under perioden 2010-11. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Kastanjeskolan den 13 oktober 2010.

Huvudmannen för Kastanjeskolan får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar av skolan redovisas. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister. Tidpunkt för detta anges i beslutet. Tillsynen av fristående grundskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från skolan, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorn, ett urval av lärare, elever, specialpedagog samt skolsköterskan och företrädare för huvudmannen. Även annan information om skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Huvudmannen har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med stadsdelsförvaltningen angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Förvaltningschefen träffar skolans rektor två gånger per år för att få information om och diskutera skolan och dess verksamhet. Man tar också varje år del av och diarieför skolans kvalitetsredovisning.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Kastanjeskolan

Kastanjeskolan	Antal elever
Fristående förskoleklass	21
Fristående grundskola	162

Källa: Uppgifter från Kastanjeskolan i oktober 2010

Skolverket godkände Kastanjeskolan som en fristående grundskola för årskurserna 1–9 samt förskoleklass genom beslut (dnr 2000:1006) den 2000-09-12. Enligt godkännandet har skolan rätt till bidrag samt får anordna prövning och utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet

Kastanjeskolan, som i beslutet heter Saturnusskolan, följer Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo94, och de nationellt fastställda kursplanerna för grundskolan. Skolan har enligt beslutet en allmän inriktning med betoning på språk. I skolans senare dokumentation betonas både språk och kommunikation.

Huvudman för skolan är den ideella föreningen Kastanjeskolan (ursprungligen Föreningen för en fristående skola i Sofielund) med organisationsnummer 846501-6791.

Verksamheten vid Kastanjeskolan startade läsåret 2001/02 och omfattar vid inspektionstillfället förskoleklass – årskurs 9.

Skolan hade vid tillsynsbesöket 183 elever. Nästan samtliga elever är folkbokförda i Malmö kommun. Lärarna är indelade i tre arbetslag, ett för F – årkurs 3, ett för årskurs 4–6 och ett för årskurserna 7–9.

Rektor hade vid inspektionstillfället just påbörjat den statliga rektorsutbildningen.

På skolan finns också ett fritidshem.

Tillsynsprotokoll för Kastanjeskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Avgifter

Rektors beslutsfattande

Huvudmannaskap och tillstånd

Stabilitet

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever ges inte möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

Läroplanen för den obligatoriska skolan, Lpo 94, 2.2 kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan

Motivering:

En fristående skola ska ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot motsvarande krav i grundskolan och även i övrigt svara mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

I läroplanen anges bland annat att det är skolans och huvudmannens ansvar att eleverna ges möjlighet att uppnå de mål som anges för utbildningen. Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Kursplanerna anger de kunskapsmål som eleverna ska ha uppnått efter den tredje, femte och nionde årskursen.

Kastanjeskolan kunde vid inspektionstillfället inte presentera någon sammanställning över elevernas resultat i samtliga ämnen. Inte heller fanns någon nationell statistik över skolans kunskapsresultat att tillgå, varför Skolinspektionen inte kan göra någon sammanlagd bedömning av skolans måluppfyllelse i samtliga ämnen. I skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2009/10 presenteras måluppfyllelsen i de behörighetsgivande ämnena för skolår 5 och 9 och i svenska och matematik för skolår 3. Måluppfyllelsen i årskurs 9 i engelska är god (93 procent) och relativt god även i svenska/svenska som andra språk¹ (87 procent). I matematik, däremot, var det en dryg fjärdedel (27 procent) av de elever som gick ut grundskolan på Kastanjeskolan vårterminen 2010 som inte hade nått målen och alltså inte fick något betyg i ämnet. I årskurs 5 har måluppfyllelsen på de nationella ämnesproven sett över tid under de senaste tre åren sjunkit i matematik och engelska, medan den har stigit något i svenska. Likaså var det vårterminen 2010 en något lägre andel elever som nådde målen på de nationella ämnesproven i svenska/svenska som andra språk och matematik för årskurs 3 jämfört med året dess-

---

¹ Någon åtskillnad har här inte gjorts mellan ämnena svenska och svenska som andra språk. Det går alltså inte att utläsa hur många elever som läst det ena eller det andra ämnet.

förrinnan. Skolinspektionens bedömning är att Kastanjeskolans resultat måste sammanställas och analyseras, för att skapa en helhetsbild av måluppfyllelsen på skolan, samt att man i detta arbete med utgångspunkt i de resultat som presenteras i skolans kvalitetsredovisning särskilt bör uppmärksamma elevernas kunskapsutveckling och resultat i ämnet matematik. Det sistnämnda tycks man på skolan enligt intervjuerna också vara väl medveten om.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolans individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

1 a kap. 8 § förordningen om fristående skolor

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ska den individuella utvecklingsplanen innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i. Vidare ska den innehålla en sammanfattning av de insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Planen bör enligt Skolverkets allmänna råd vara framåtsyftande och präglas av en positiv elevsyn, det vill säga ange positiva förväntningar på eleven istället för att framhålla elevens brister.

Hantering av individuella utvecklingsplaner på Kastanjeskolan har successivt systematiserats, senast genom det digitala systemet *Schoolsoft*, vilket har ökat medvetenheten bland lärarna såväl som tillgängligheten för vårdnadshavarnas del. Omdömen ges emellertid inte till alla elever i samtliga ämnen, exempelvis i årskurs 5 inom SO- och NO-blocken, vilket omöjliggör en bedömning av i vilken utsträckning eleverna har nått målen i samtliga ämnen. Från och med årskurs 4 ska skriftliga omdömen ges i varje enskilt ämne. Inte heller ämnena teknik, vilket faller utanför NO-blocket, samt trä- och metallslöjd är synliga i de skriftliga omdömen som Skolinspektionen har fått se. Därutöver framgår det i dessa utvecklingsplaner, vilket styrks av rektorns egna iakttagelser, att det fortfarande finns variationer i hur lärarna uttrycker omdömena om eleverna, exempelvis i fråga om att fokusera utvecklingen i positiva termer.

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering**Bedömning:**

Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat sammanställs, utvärderas och används som underlag för att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder och arbetssätt prövas och utvecklas. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

Kastanjeskolan kunde vid inspektionstillfället, såsom redan framgått, inte presentera någon sammanställning över elevernas resultat i samtliga ämnen. Därmed finns inget underlag för en skolövergripande diskussion kring elevernas kunskapsutveckling och de arbetsmetoder som används, grundat i en gemensam resultatbild, vilket i sin tur försvårar möjligheterna till samverkan med en röd tråd genom samtliga skolår. Skolans resultat måste alltså i högre grad än vad som sker sammanställas, analyseras och utvärderas på individ- grupp såväl som skolnivå, samt tydliggöras internt, för att skapa en helhetsbild av måluppfyllelsen på skolan, som samtliga lärare kan förhålla sig till då man planerar undervisningen och behovet av eventuella stödinsatser.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Undervisningen utgår inte från och omfattar kursplanernas krav i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

Läroplanen för den obligatoriska skolan, Lpo 94, 2 Mål och riktlinjer.

Kursplanerna

Motivering:

Enligt läroplanen finns mål att sträva mot och mål att uppnå. Mål att sträva mot anger inriktningen på skolans arbete. Mål att uppnå uttrycker vad eleverna minst ska ha upp-

nått när de lämnar skolan. Det är skolans och skolhuvudmannens ansvar att eleverna ges möjlighet att uppnå dessa mål. Kursplanerna anger de kunskapsmål som eleverna ska ha uppnått efter den tredje, femte och nionde årskursen.

Kastanjeskolan ska enligt tillståndsbeslutet följa läroplanen för det obligatoriska skolväsendet samt de nationella kursplanerna. Tillsynen visar dock att eleverna på skolan inte ges tillräckliga förutsättningar att kunna uppnå de nationella målen i vissa ämnen. Enligt rektorn förekommer ämnet hem- och konsumentkunskap från årskurs 5. I elevintervjuerna framkom emellertid att vissa klasser inte har fått undervisning i detta ämne förrän senare. Detsamma har enligt vad som framkom i intervjuerna ibland även gällt den simundervisning som krävs för att uppnå målen i idrott- och hälsa. Det är också viktigt att måluppfyllelsen säkerställs inom skolans ram. Då det gäller hem- och konsumentkunskap har det enligt intervjuerna hänt att ansvaret för vissa praktiska moment har kommit att falla på hemmen. Vidare är ämnet teknik inte synligt i skolans timplan. Teknik är dock ett fristående ämne med egen kursplan. Detta gäller även de enskilda ämnena inom NO- respektive SO-blocken, men såsom redan nämnts ges inga separata omdömen i dessa ämnen i årskurs 4 och 5. Under intervjuerna framgick det också att lokalbristen på skolan, utöver att försvåra undervisningen i hem- och konsumentkunskap, även har bidragit till att göra den mer sporadisk i vissa andra av de här nämnda ämnena, däribland NO samt trä- och metallslöjd.

Slutligen förekommer inte heller ämnet Svenska som andra språk i de skriftliga omdömen som Skolinspektionen har tagit del av. Enligt intervjuer med både rektor och lärare är ämnet för övrigt inte ett alternativ för eleverna förrän i årskurs 7. Detta innebär att det kan finnas elever på skolan som behöver svenska som andra språk, men som inte ges möjlighet att få det.

Bedömning:

Samverkan mellan lärarna i arbetet med att se till att eleverna når utbildningsmålen sker inte i tillräcklig utsträckning.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.2 Kunskaper, Riktlinjer

Motivering:

Enligt läroplanen för det obligatoriska skolväsendet ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för lärande och lärarna ska samverka med varandra i arbetet att nå utbildningsmålen. En viktig del i detta är att eleverna ges överblick och sammanhang genom sin utbildning.

Även om Kastanjeskolans utspridda lokaler i vissa avseenden försvårar intern samverkan, menar rektorn att småskaligheten i kombination med en mötesstruktur bestående

av regelbundna arbets- och ämneslagsträffar såväl som stående arbetslagsrepresentanter vid ledningsgruppens veckovisa möten, överlag bidrar till en god och naturlig samverkan mellan lärarna. I en av lärarintervjuerna framkom emellertid att personalen i förskoleklassen i praktiken ofta inte upplever att de har möjlighet att delta i de gemensamma träffarna. Att det i relation till förskoleklassen finns ett glapp som måste överbryggas, höll rektorn också med om.

Vidare uttryckte de äldre eleverna att de periodvis känt sig stressade av alltför många prov och inlämningsuppgifter samtidigt, vilket tyder på dålig samordning mellan de undervisande lärarna. Lärarna instämde i detta, när det lyftes i lärarintervjun, men menade samtidigt att man tagit åt sig av elevernas kritik och under innevarande termin utarbetat ett gemensamt provschema för att komma till rätta med problemet. Skolinspektionen kan inte avgöra om detta har förbättrat situationen, men vill ändå framhålla vikten av intern samordning, så att det utifrån ett långsiktigt framåtblickande perspektiv skapas mening och sammanhang för eleverna genom hela deras tid på skolan. Förutsättningarna för samverkan mellan lärarna måste säkerställas både i praktiken och med lyhördhet inför elevernas behov.

Bedömning:

Eleverna ges inte i tillräcklig utsträckning möjlighet till inflytande över utbildningens utformning

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

4 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, 2 och 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer

Motivering:

Eleverna ska utifrån ålder och mognad ges inflytande över hur deras utbildning utformas. Deras kunskapsmässiga och sociala utveckling förutsätter att de tar ett allt större ansvar för det egna arbetet och skolmiljön, samt att de får ett reellt inflytande på utbildningens utformning. Alla som arbetar i skolan skall främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön.

På Kastanjeskolan finns formella kanaler för elevinflytande och detta har också enligt skolans dokumentation varit ett prioriterat område i skolans arbete. Man säger sig arbeta med att ge eleverna ett successivt ökat inflytande för sina studier och sin arbetsmiljö. Såsom framgått ovan har man lyssnat på elevernas önskemål då det gäller prov och inlämningsuppgifter. Det framgick också i elevintervjuerna, att man i viss utsträckning får vara med och bestämma exempelvis över läxor, inlämningsdatum och examinationsformer, även om det i någon mån tycks varieras mellan olika ämnen. Då det gäller den fysiska arbetsmiljön, kände eleverna däremot att de via de formella forumen

uttryckt en rad önskemål, som inte riktigt hörtsammats av skolan, däribland om utformningen av matsalen och ett uppehållsrum, de obefintliga träslöjds- och hemkunskapslokalerna samt läromedlen.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Det finns ordningsregler som inte är formellt förankrade.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

6 kap. 8 b § grundskoleförordningen

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande

Lpo 94, 2.1 Normer och värden

Motivering:

Om en fristående skola väljer att använda ordningsregler ska ordningsreglerna utarbetas och följas upp under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare.

På Kastanjeskolan finns enligt vad som framgår av skolans dokumentation och vidare framkom i både lärar- och elevintervjuerna olika slags ordningsregler. Det finns enligt elevintervjuerna dels på klassrådet formellt utarbetade klassregler, men också andra såsom det uttrycktes av skolan mer eller mindre tillfälligt pålagda ordningsregler, som enligt elevernas uppgifter inte var någonting de hade varit med och utarbetat eller i förväg fått tycka till om. Till vissa av reglerna anges också disciplinära åtgärder som vidtas om reglerna inte följs, som i något fall enligt Skolinspektionens bedömning utmanar läroplanens grundläggande värderingar om att skolan ska sträva efter att vara en social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Exempelvis anges det i ordningsreglerna att en elev som kommer för sent till en lektion ska vänta utanför klassrummet och släppas in först när undervisande lärare anser det vara lämpligt. Den sena ankomsttiden "adderas för varje elev och förlorad undervisningstid tas igen vid senare tillfälle". Därutöver har förväntningar på hemmen, däribland om att ta ansvar för delar av eleverna skolarbete, överlag inkluderats i skolans dokument, exempelvis i ett kontrakt som vid terminsstart ska undertecknas av vårdnadshavarna, i skolans läxpolicy och likabehandlingsplan. Skolinspektionens bedömning är att Kastanjeskolan måste se över denna dokumentation, då reglerna inte alltid är förenliga med skolans värdegrund och skollagstiftningens krav.

Bedömning:

Kartläggningen i skolans plan mot kränkande behandling är inte tillräckligt förankrad och anpassad till skolans förhållanden.

Författningsstöd:

14 a kap. 6, 7 och 8 §§ skollagen Åtgärder mot kränkande behandling

Motivering:

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkningar.

Kastanjeskolan har en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling som till stora delar uppfyller lagstiftningens krav. Dock är det Skolinspektionen bedömning att kartläggningen inte är tillräckligt konkretiserad och anpassad till skolans förhållanden, utan snarare en konstruktion med utgångspunkt i varje enskild diskrimineringsgrund. Skolinspektionen ser hellre att en sådan kartläggning av den aktuella skolmiljön görs mer förutsättningslöst och utgår från klimatet och den aktuella situationen som råder på skolan. I annat fall kan kartläggningen, som nu är fallet då det gäller Kastanjeskolans plan, riskera att få en kontraproduktiv funktion mot den avsedda, då diskrimineringsgrunderna lyfts fram på ett sådant sätt så att detta i sig riskerar att bli stigmatiserande.

Skolinspektionen vill i detta sammanhang också erinra om att det förebyggande värdegrundsarbetet ska genomsyra all undervisning och inte enbart kopplas till vissa lektionstillfällen. Att arbeta med livskunskap eller olika manualbaserade program, såsom nämns i Kastanjeskolans dokumentation och i intervjuerna, är ingen garanti för ett fungerande värdegrundarbete. Tvärtom, utlovar sådana program inte sällan alltför enkla lösningar på komplicerade problem, varför också de riskerar att få kontraproduktiva effekter.

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Skolans åtgärdsprogram uppfyller inte alltid författningarnas krav.

Författningsstöd:

1 a kap. 5 § förordningen om fristående skolor

Motivering:

Om en elev har behov av särskilda stödinsatser ska alltid ett åtgärdsprogram utarbetas och av detta ska det enligt författningarna framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. På Kastanjeskolan fanns det vid

inspektionstillfället 42 elever med åtgärdsprogram. De åtgärdsprogram från Kastanje-skolan som Skolinspektionen fick ta del av är dock av varierande kvalitet, även om de generellt sett förefaller noggrant uppföljda. Vissa åtgärdsprogram uppfyller mycket väl bestämmelsernas krav, men det finns även åtgärdsprogram som är otydligt formulerade och saknar en tydlig koppling till de nationella målen, vilket ibland gör det svårt att utläsa vilka behov som föreligger, hur de ska åtgärdas och vem som ansvarar för att så sker. Det läggs även i åtgärdsprogrammen emellanåt ett alltför stort ansvar på eleverna och deras vårdnadshavare. Det är emellertid särskilt viktigt att det i åtgärdsprogrammen tydligt framgår vilka insatser skolan ska vidta för att eleven ska nå målen. Därutöver förekommer det också i de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tittat på en tendens att fokusera mer på brister än på elevens styrkor.